

KESKKONNAMINISTEERIUM

Jäätmepaketi ülevõtmine Eesti õigusesse

Kristel Murumaa
Keskkonnaministeerium
Keskkonnakorralduse osakonna peaspetsialist

13.02.2019

Millega on tegemist?

- 2015. aasta detsembris esitles Euroopa Komisjon tegevuskava ringmajanduse suunas liikumiseks.
- Üheks osaks muudatused kuues jäätmealases direktiivis.
- Muudatused jõustusid 4. juulil 2018.
- Ülevõtmise tähtaeg 5. juuli 2020.

Ülevõetavad direktiivid

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/851, 30. mai 2018, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ, **mis käsitleb jäätmeid**
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/852, 30. mai 2018, millega muudetakse direktiivi 94/62/EÜ **pakendite ja pakendijäätmete kohta**
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/850, 30. mai 2018, millega muudetakse direktiivi 1999/31/EÜ **prügilate kohta**
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/849, 30. mai 2018, millega muudetakse direktiivi 2000/53/EÜ **kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta**, direktiivi 2006/66/EÜ, mis käsitleb **patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid** ning direktiivi 2012/19/EL **elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta**

Ajakava

- Kohtumised huvirühmade esindusorganisatsioonide ja nende liikmetega.
- Eelnõude ja seletuskirja koostamise käigus kavas täiendavad arutelud.
- Ministeeriumidele ja huvirühmadele kavas kooskõlastamiseks esitada sügisel 2019.
- Info veebilehel: <https://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/jaatmed/jaatmepakett>

Olulisemad muudatused

Jäätmedirektiivis täpsustatakse mõisteid.

- Lisatakse olmejäätmete, toidujäätmete, materjalina taaskasutusse võtmise, tagasitäite ja tootja laiendatud vastutuse süsteemi mõisted.
- Täpsustatakse biojäätmete mõistet.

Olulisemad muudatused

Jäätmedirektiivis...

- täpsustatakse jäätmete lakkamise sätteid.
 - Kui ei ole liidu ega liikmesriigi tasandil kehtestatud kriteeriume, võib liikmesriik otsustada iga üksikjuhtumi puhul.
- Kehtestatakse tootja laiendatud vastutuse süsteemide miinimumnõuded.
- Kehtestatakse meetmed, mida tuleb võtta jäätmetekke vältimiseks.

Olulisemad muudatused

Jäätmedirektiivis asendatakse liigiti kogumist ja taaskasutamist puudutavad sätted.

- Varasem „tehniliselt, keskkonna seisukohast ja majanduslikult teostatav“ põhimõte asendatakse.
- Liikmesriigid võivad lubada erandeid liigiti kogumisest, kui on täidetud vähemalt üks neljast tingimusest.
- Erandid vaadatakse korrapäraselt läbi.
- Liigiti kogutud jäätmete põletamise piirang.

Olulisemad muudatused

Jäätmedirektiivis asendatakse liigiti kogumist ja taaskasutamist puudutavad sätted.

- Liikmesriigid võtavad meetmeid kvaliteetse ringlussevõtu edendamiseks ning seavad selleks sisse jäätmete liigiti kogumise.
- Liikmesriigid seavad sisse vähemalt **paberi, metalli, plasti ja klaasi ning alates 1. jaanuarist 2025 ka tekstiili liigiti kogumise.**
- Edendada tuleb valikulist lammutamist ning tagada tuleb ehitus- ja lammutusjäätmete sortimise süsteemide loomine vähemalt puidu, mineraalse materjali tükkide, metalli, klaasi, plasti ja kipsi jaoks.

Olulisemad muudatused

Jäätmedirektiivis täpsustatakse ka biojätmetega seotud nõudeid.

- Hiljemalt 31. detsembril 2023 tuleb **biojätmed kas eraldada ja võtta tekkekohal ringlusse või koguda eraldi** (muud liiki jätmetega ei segata).
- Koos biojätmetega võib lubada koguda samasuguste biolagunemis- ja kompostimisomadustega jätmeid.
- Liikmesriigid peavad kannustama biojätmete ringlussevõttu, ergutama kodukompostimist ning edendama biojätmetest valmistatud materjalide kasutamist.

Olulisemad muudatused

Jätmedirektiivis seatakse uued ringlussevõtu sihtarvud.

- Aastaks 2020 eesmärk, et olmejätmeid tuleb korduskasutamiseks ette valmistada ja ringlusse võtta **vähemalt 50 % massist**.
- 2025. aastaks suurendatakse olmejätmete korduskasutamiseks ettevalmistamist ja ringlussevõttu **vähemalt 55 %-ni massist**;
- 2030. aastaks **vähemalt 60 %-ni massist**;
- 2035. aastaks **vähemalt 65 %-ni massist**.
- 2017. aastal suunati Eestis olmejätmeid ringlusse vaid **32%**.

Olulisemad muudatused

Jäätmedirektiivis täiendatakse nõudeid riiklike jäätmekavade osas.

- Lisaks kehtestavad liikmesriigid jäätmetekke vältimise programmid.
- Jäätmetekke vältimise programmide raames võetakse vastu toidujäätmete tekke vältimise eriprogrammid.

Olulisemad muudatused

Pakendidirektiivi...

- lisatakse mõisted komposiitpakend ja korduskasutuspakend.
- Tuleb võtta meetmeid, et soodustada turule lastavate korduskasutuspakendite ja pakendite korduskasutuse süsteemide osakaalu suurendamist.
- Liikmesriik võib arvestada korduvkasutatavaid müügipakendeid kuni viis protsendipunkti pakendijäätmete ringlussevõtu sihtmäärade juures.
- Lisaks võib arvestada parandatud puitpakendite koguseid.

Olulisemad muudatused

Pakendidirektiivis seatakse samuti uued sihtarvud.

Materjal	2025 eesmärk	2030 eesmärk	Eesti 2016 tase
Pakendijäätmete ringlussevõtt kokku	65%	70%	56%
Plast	50%	55%	25%
Puit	25%	30%	32%
Mustmetall	70%	80%	Metall kokku 66%
Alumiinium	50	60	
Klaas	70	75	63%
Paber ja kartong	75	85	79%

Olulisemad muudatused

Prügiladirektiivis piiratakse ladestatavaid jäätmeid.

- Tuleb tagada, et prügilasse ei võeta vastu jäätmeid, mis on kogutud liigiti korduskasutamiseks ettevalmistamiseks ja ringlussevõtuks.
- Alates 2030. aastast ei võeta prügilasse vastu ringlussevõtuks või muuks taaskasutamiseks sobivaid jäätmeid, eelkõige olmejäätmeid.
- Ladestada võib jäätmeid, mis tekivad liigiti kogutud jäätmete edasise töötlemise toimingute käigus ja mille puhul prügilasse ladestamine annab jäätmehierarhia kohaselt parima keskkonnavalase tulemuse.

Olulisemad muudatused

Prügiladirektiivis seatakse ladestamise vähendamise sihtarv.

- Aastaks 2035 vähendatakse prügilas ladestatavate olmejäätmete kogust vähemalt **10 %-ni** tekitatud olmejäätmete üldkogusest (massi järgi).
- Tähtaja võib teatud tingimustel kuni viis aastat edasi lükata.
- Eestis ladestati tekkinud olmejäätmeid 2017. aastal **17%**

Olulisemad muudatused

Kõikides direktiivides muudetakse aruandlusega seotud sätteid.

- Liikmesriigid esitavad aruande direktiivides seatud eesmärkide saavutamise kohta **iga aasta kohta**, aruanne esitatakse 18 kuu jooksul pärast aruandeaasta lõppu.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Kristel Murumaa
Kristel.Murumaa@envir.ee